

Zorgplicht van hogescholen en universiteiten

Juridische kaders en
praktijkaanpakken

ECIO

leren
zonder belemmering

Inhoud

Inleiding	3
Wat zegt wetgeving over zorgplicht?	4
Zorgplicht in jurisprudentie.....	7
Zorgplicht in de praktijk.....	12
Tips	18
Referenties.....	19
Bijlage.....	21

Inleiding

Iedere Nederlandse hogeschool en universiteit heeft een zorgplicht jegens haar studenten. Dit betreft de kwaliteit van het onderwijs en de gezondheid en veiligheid van de studenten. De laatste jaren is, mede door de coronapandemie, het welzijn van studenten onder druk komen te staan en is het aantal studenten met een ondersteuningsbehoefte toegenomen (Dopmeijer e.a. 2023) (Scheeren & Schreurs, 2023). In de maatschappij en op onderwijsinstellingen is steeds meer aandacht voor studentenwelzijn en inclusief onderwijs. Hogescholen en universiteiten hebben daarom behoefte aan duidelijkheid over welke rechten en plichten voortvloeien uit hun zorgplicht. Welke inspanningen mogen worden verwacht van een onderwijsinstelling?

Deze handreiking werpt een diepgaande blik op het concept van zorgplicht in het hoger onderwijs, waarbij wordt onderzocht wat momenteel de zorgplicht van onderwijsinstellingen is, hoe de zorgplicht wordt vormgegeven en wat kan helpen bij het operationaliseren van de zorgplicht. Hiervoor is informatie opgehaald uit wetgeving en jurisprudentie en bij onderwijsinstellingen zelf.

Het doel van deze publicatie is om meer inzicht te creëren in de zorgplicht in het hoger onderwijs en om best practices en lessen te delen die onderwijsinstellingen kunnen inspireren om hun eigen zorgplichtbeleid te ontwikkelen en te verbeteren. Dit kan leiden tot meer begrip van wat al goed gaat en wat beter moet. Met als doel dat onderwijsinstellingen hun studenten beter in staat kunnen stellen om te floreren.

Wat zegt wetgeving over zorgplicht?

Zodra een student is ingeschreven bij een onderwijsinstelling, is er sprake van een rechtsrelatie. Deze relatie brengt rechten en plichten met zich mee voor zowel de student als voor de onderwijsinstelling waar de student staat ingeschreven. Deze rechten en plichten zijn grotendeels vastgelegd in de Wet op het hoger onderwijs en wetenschappelijk onderzoek (hierna: WHW). In andere wetten, zoals de Wet gelijke behandeling op grond van handicap of chronische ziekte (hierna: Wgbh/cz), zijn rechten van specifiek studenten met een beperking vastgelegd. In dit hoofdstuk wordt ingegaan op de zorgplichten die zijn af te leiden vanuit de wetgeving.

Onderwijs, onderzoek en aandacht voor persoonlijke ontwikkeling

De WHW schrijft hogescholen en universiteiten verschillende (zorg)plichten voor. Allereerst wordt in artikel 1.3 WHW beschreven wat het doel is van hogescholen en universiteiten. Universiteiten zijn gericht op het verzorgen van wetenschappelijk onderwijs en het verrichten van wetenschappelijk onderzoek (lid 1). Hogescholen zijn gericht op het verzorgen van hoger beroepsonderwijs en het verrichten van activiteiten of onderzoek gericht op de beroepspraktijk (lid 3). Daarnaast horen hoger onderwijsinstellingen ook aandacht te besteden aan de persoonlijke ontwikkeling van studenten en het bevorderen van hun maatschappelijk verantwoordelijkheidsbesef (lid 5). Hogescholen en universiteiten zijn dus niet alleen verantwoordelijk voor onderwijs en onderzoek maar ook voor de persoonlijke ontwikkeling van studenten. Hoe ver deze verantwoordelijkheid reikt staat niet beschreven in de wet.

Open en concrete normen

De zorgplicht van hoger onderwijsinstellingen concretiseren, is een uitdaging omdat de WHW zowel concrete normen als open normen bevat. De open normen moeten verder worden ingevuld voordat aansprakelijkheid kan worden beoordeeld of vastgesteld. Een voorbeeld van een open norm in de WHW met betrekking tot de kwaliteit van het onderwijs is artikel 1.18 WHW. Dit artikel schrijft voor dat onderwijsinstellingen ervoor moeten zorgen dat de kwaliteit van het onderwijs regelmatig wordt beoordeeld. Dit is een open norm, omdat de wet niet specifiek voorschrijft welk kwaliteitssystem de instellingen moeten hanteren of wat de exacte criteria zijn. De instellingen kunnen zelf bepalen op welke manier zij willen bijdragen aan en zorgdragen voor de kwaliteit van het onderwijs. Een voorbeeld van een concrete norm is artikel 7.4 WHW. Dit artikel geeft concreet aan dat de student 60 studiepunten per jaar moet kunnen behalen en dat de studielast voor het behalen van 60 studiepunten 1.680 uren bedraagt. In het tweede lid van het artikel staat dat de instelling de opleiding zodanig moet inrichten dat een student redelijkerwijs in staat wordt gesteld om aan de norm voor de studievoortgang te voldoen.

Begeleiding en (informatie)voorziening

In de WHW staat dat inschrijving als student bij een hogeschool of universiteit verschillende rechten geeft, waaronder: het deelnemen aan onderwijs, het krijgen van studiebegeleiding en het gebruik maken van voorzieningen en de diensten van een studentendecaan (artikel 7.34 WHW). Onderwijsinstellingen zijn dus verantwoordelijk voor het bieden van begeleiding en

voorzieningen aan studenten die dit nodig hebben. Ook informatievoorziening is onderdeel van de zorgplicht van onderwijsinstellingen. Zo moet de Onderwijs- en Examenregeling (hierna: OER) adequate en heldere informatie verschaffen over de opleiding en de rechten en plichten met betrekking tot onderwijs en examens bevatten. De nadruk ligt in de WHW meer op het recht van de student om aanspraak te maken op faciliteiten en voorzieningen en minder op de plicht van onderwijsinstellingen op begeleiding, preventie en studentenwelzijn.

Aandacht voor specifieke groepen

De wet vraagt hogescholen en universiteiten speciale aandacht te besteden aan een aantal groepen studenten. Zo moeten onderwijsinstellingen bijzondere zorg besteden aan de begeleiding van studenten die behoren tot een etnische of culturele minderheid waarvan de deelname in het hoger onderwijs achterblijft (artikel 7.34 WHW). In het kader van informatievoorziening worden studenten met een handicap of chronische ziekte uitgelicht. In de OER moet ten minste informatie gegeven worden over de wijze waarop deze studenten in de gelegenheid worden gesteld tentamens af te leggen (artikel 7.13. lid 2 sub m WHW). Daarnaast moeten onderwijsinstellingen rekening houden met bijzondere/ persoonlijke omstandigheden. Bijvoorbeeld bij afweging van studieresultaten en het treffen van voorzieningen voor financiële ondersteuning. Bijzondere omstandigheden zijn volgens de WHW ziekte, zwangerschap en bevalling, een handicap of chronische ziekte, bijzondere familieomstandigheden, lidmaatschap van het bestuur van een studentenorganisatie of medezeggenschapsraad (artikel 2 lid 1 Uitvoeringsbesluit WHW). Een onvoldoende studeerbare opleiding wordt daarnaast genoemd als reden voor financiële ondersteuning in verband met bijzondere omstandigheden dat kan leiden tot studievertraging (artikel 7.51 lid 2 WHW).

Naast de rechten en plichten die beschreven staan in de WHW, is de Wet gelijke behandeling op grond van handicap of chronische ziekte (hierna: Wgbh/cz) een wet waar onderwijsinstellingen van op de hoogte moeten zijn. Deze wet verplicht onderwijsinstellingen om doeltreffende aanpassingen te verrichten voor studenten met een beperking, tenzij deze een onevenredige belasting vormen. Een aanpassing is doeltreffend als deze geschikt en noodzakelijk is om de bedoelde belemmeringen weg te nemen. Soms vraagt een aanpassing buitenproportioneel veel van een organisatie, bijvoorbeeld in tijd of in praktische organisatie. Dan kan dit een onevenredige belasting zijn en hoeft een aanpassing niet uitgevoerd te worden. Een onderwijsinstelling mag nooit op voorhand zeggen dat een aanpassing niet uitvoerbaar is, maar moet altijd eerst onderzoek doen naar de mogelijkheden (College voor de Rechten van de Mens, 2020).

In 2016 is door Nederland het VN-verdrag inzake de rechten van personen met een handicap (hierna: VN-verdrag Handicap) geratificeerd. Dit is een internationaal mensenrechtenverdrag met als doel de positie van mensen met een beperking te verbeteren. Om het VN-verdrag geldig te maken in Nederland, is er een norm voor algemene toegankelijkheid toegevoegd aan de Wgbh/cz (artikel 2a Wgbh/cz). Dit vraagt van onderwijsinstellingen om geleidelijk te werken

aan de algemene toegankelijkheid van het onderwijs. Naast aanpassingen doen bij individuele aanvragen, werk je als onderwijsinstelling proactief aan het verbeteren van toegankelijkheid (ECIO, 2023).

Huidige ontwikkelingen: Sociale veiligheid

In juni 2023 informeerde minister Dijkgraaf de Tweede Kamer over zijn beleid met betrekking tot sociale veiligheid. In het hoger onderwijs is volgens de minister geen plaats voor (seksueel) grensoverschrijdend gedrag, machtsmisbruik, discriminatie, racisme en intimidatie. Dijkgraaf wil een veilige leer- en werkomgeving bevorderen en daarom een zorgplicht voor de sociale veiligheid van studenten opnemen in de WHW. “Het expliciet benoemen van sociale veiligheid als zorgplicht voor de instellingen in de WHW verbetert het externe toezicht op sociale veiligheid. Door het als zorgplicht op te nemen in de WHW wordt nader invulling gegeven aan wat die zorgplicht inhoudt. Hiermee kunnen we aan de voorkant regelen wat we van instellingen vragen en aan de achterkant toezicht houden op hetgeen zij op dit vlak gedaan hebben.” (Kamerstuk 29250, nr. 131). Momenteel wordt gewerkt aan een wetsvoorstel. Vanwege de val van kabinet-Rutte IV en de komst van een nieuw kabinet is niet zeker of dit doorgezet kan worden.

Conclusie uit wetgeving

Uit de WHW zijn verschillende (zorg)plichten van hogescholen en universiteiten af te leiden. Deze gaan onder andere over het verzorgen van kwalitatief onderwijs, aandacht besteden aan de persoonlijke ontwikkeling van studenten, het bieden van begeleiding en voorzieningen en het verstrekken van juiste informatie. De WHW legt vooral de nadruk op de rechten van studenten en minder op de verantwoordelijkheden van de onderwijsinstellingen. De Wgbh/cz verplicht onderwijsinstellingen om doeltreffende aanpassingen voor studenten met een beperking te verrichten en geleidelijke zorg te dragen voor algemene toegankelijkheid. In juni 2023 heeft minister Dijkgraaf aangegeven dat hij in de WHW een zorgplicht voor de sociale veiligheid van studenten wil opnemen.

Zorgplicht in jurisprudentie

In het vorige hoofdstuk is gekeken naar wat bekend is over de zorgplicht van onderwijsinstellingen vanuit de wet. Jurisprudentie kan helpen om een concreter beeld te krijgen van de zorgplicht van hogescholen en universiteiten. In rechterlijke uitspraken wordt namelijk zichtbaar wat een rechter meeneemt in de beoordeling of een onderwijsinstelling haar zorgplicht heeft geschonden. In dit hoofdstuk worden daarom verschillende rechterlijke uitspraken uiteen gezet om hier vervolgens conclusies over de zorgplicht van hoger onderwijsinstellingen aan te verbinden.

“Op [onderwijsinstelling] rust een zorgplicht tot het leveren van kwalitatief goed onderwijs. Nergens is vastgelegd wat die zorgplicht precies inhoudt en hoever die strekt. Bij de beoordeling of [onderwijsinstelling] die zorgplicht heeft geschonden en daarmee onrechtmatig heeft gehandeld zal de rechtbank daarom aansluiten bij de maatstaf die bij het toetsen aan een zorgplicht in het algemeen pleegt te worden gehanteerd, en beoordelen of [onderwijsinstelling] jegens [x] heeft gehandeld zoals van een redelijk bekwame en redelijk handelende hogeschool mag worden verwacht.”.(Rb 's-Hertogenbosch, 27 juni 2012, ECLI:NL:RBSHE:2012:BW9260)

Inspanningsverplichting

Elke verplichting kan als een inspanningsverplichting of een resultaatverbintenis worden gekwalificeerd, zo ook een zorgplicht. Bij een resultaatverbintenis staat het bereiken van een resultaat voorop, anders kan men aansprakelijk worden gesteld. Bij inspanningsverplichting staat het leveren van inspanning voorop. Alleen bij onvoldoende inspanning kan er sprake zijn van aansprakelijkheid.

Bij onderwijsinstellingen is sprake van een inspanningsverplichting. Dit betekent dat de instelling tekortschiet als ze zich onvoldoende inspent, bijvoorbeeld om goed onderwijs te geven of de kwaliteit ervan te waarborgen. Deze tekortkoming wordt pas als verwijtbaar beschouwd als er daadwerkelijk schade wordt veroorzaakt, zoals studievertraging voor de student. De schade moet rechtstreeks verband houden met de tekortkoming en mag niet te wijten zijn aan de student zelf. De bewijslast ligt bij de student. Daarnaast geldt er ook een inspanningsplicht voor de student.

Een uitspraak van het Hof Arnhem-Leeuwarden, (Gerechtshof Arnhem-Leeuwarden, 22 december 2020, ECLI:NL:GHARL:2020:10680) over een mbo-instelling geeft enkele uitgangspunten van de zorgplicht. In dit geval ging het over de begeleiding tijdens stage.

“[onderwijsinstelling] heeft als onderwijsinstelling een zorgplicht tegenover [x] voor de kwaliteit van het onderwijs en de bijbehorende leerlingenbegeleiding en ondersteuning. De inspanning van een redelijk bekwame en redelijk handelende onderwijsinstelling moet gericht zijn op een zodanige ontwikkeling van de leerling dat deze, met zijn ontwikkelingsmogelijkheden en met de redelijkerwijs van hem te vergen inzet, in staat wordt gesteld te voldoen aan de voortgangsnormen en, uiteindelijk, met een redelijke kans van slagen de gevolgde opleiding succesvol af te ronden. Wanneer een leerling achterblijft en niet presteert zoals deze redelijkerwijs zou (moeten) kunnen, dan zal de onderwijsinstelling dit tijdig moeten onderkennen en in het kader van hetgeen in redelijkheid van haar mag worden verwacht, passende en concrete maatregelen dienen voor te stellen en/of te nemen, toegespitst op de specifieke situatie van de individuele leerling. Welke inspanningen daarbij van [onderwijsinstelling] verwacht mogen worden hangt af van alle omstandigheden van het geval.”

“De inspanningsplicht van [onderwijsinstelling] is een voortdurende verplichting. [onderwijsinstelling] moet zich steeds en voortdurend voor zijn leerlingen inspannen en een tekortkoming in het nakomen van deze inspanningsverbintenis kan niet meer ongedaan worden gemaakt, zelfs als dat voor de toekomst wel mogelijk zou zijn.”

Hieruit blijkt dat de inspanningsplicht van de onderwijsinstelling een voortdurende verplichting is. Ook voor studenten geldt een inspanningsplicht. Daarom stelt het hof het volgende vast:

“Ook op een leerling rust een plicht zich in te spannen om zijn studie goed af te ronden en van [x] mocht ook verwacht worden zoveel mogelijk zijn schade te beperken. [x] heeft niet gesteld dat hij, na e-mail aan [medewerker onderwijsinstelling] van 18 september 2017, zelf nog enige actie heeft ondernomen om met hulp van [onderwijsinstelling] een stage te bemachtigen. Weliswaar heeft hij het BOA-getuigschrift nog behaald, maar niet is gebleken dat hij dat feit heeft ingezet om zijn stage-kansen te vergroten en zijn schade zo te beperken. Dat mocht echter wel van hem verwacht worden. Omdat het hof ervan uitgaat dat beide partijen na 18 september 2017 geen initiatieven meer ontplooid hebben, oordeelt het hof dat beide partijen 50% van de schade van [x] moeten dragen.”

Omstandigheden van invloed

Een uitspraak van de Rechtbank Overijssel d.d. 6 februari 2019 (Rechtbank Overijssel, 6 februari 2019, ECLI:NL:RBOVE:2019:502) laat zien welke omstandigheden invloed kunnen hebben op de reikwijdte van de zorgplicht van een onderwijsinstelling en de inspanningsplicht van de student. In dit geval hebben de psychische problemen van de student invloed op wat van student en onderwijsinstelling verwacht mag worden.

“Hoever de zorgplicht van een onderwijsinstelling precies strekt, is afhankelijk van de omstandigheden van het geval, zoals bijvoorbeeld het type onderwijs dat gegeven wordt en de leeftijd van de leerlingen/studenten. De betreffende zorgplicht is, zoals partijen erkennen, te kwalificeren als een inspanningsverplichting.”

“Hoewel [x] alleen in haar e-mail van 18 september 2008 [onderwijsinstelling] uitdrukkelijk om hulp heeft gevraagd voor wat betreft (de voortgang van) haar studie, heeft [onderwijsinstelling] naar het oordeel van de rechtbank jegens haar niet gehandeld zoals van een redelijk bekwame en redelijk handelende onderwijsinstelling verwacht mocht worden. Gelet op de e-mail van 18 september 2008 staat vast dat [onderwijsinstelling] van de psychische problemen van [x] op de hoogte was. Ook staat vast, zo is ter zitting gebleken, dat [onderwijsinstelling] heeft gesignaleerd dat [x] geen onderwijs volgde en geen studievoortgang maakte. Van een redelijk bekwame en redelijk handelende onderwijsinstelling mag in een dergelijke situatie verwacht worden dat deze actief contact zoekt met de student om de studievoortgang te bespreken en deze daarover en over een – al dan niet tijdelijke – beëindiging van de opleiding te adviseren. Dit geldt des te meer nu [x] volgens de eigen stellingen van [onderwijsinstelling] in de periode 2008 tot en met 2013 helemaal niet in staat was de opleiding te vervolgen en beëindiging van de opleiding kennelijk dus in de rede lag. [onderwijsinstelling] heeft niet, althans onvoldoende concreet gesteld dat dit is gebeurd. De door [onderwijsinstelling] genoemde reguliere uitnodigingen die aan [x] gestuurd zouden zijn, zijn wat dit betreft onvoldoende, mede ook nu vast staat dat [x] daarop telkens niet heeft gereageerd. Weliswaar mag van een volwassen student aan een hbo-instelling als [onderwijsinstelling] een bepaalde mate van zelfstandigheid worden verwacht, maar in het onderhavige geval slaagt het beroep op deze zelfstandigheid niet, nu er vanwege de psychische problemen van [x] sprake was van een bijzondere situatie. De omstandigheid dat [x] zich (telkens) gedurende de periode van 2009 tot en met 2013 jaarlijks bleef inschrijven voor de opleiding, terwijl zij geen onderwijs volgde noch enige (substantiële) studievoortgang maakte, brengt met zich dat het op de weg van [onderwijsinstelling] had gelegen daarover met [x] in gesprek te gaan. Nu [onderwijsinstelling] niet heeft gesteld dat zulks is gebeurd is de conclusie dan ook dat [onderwijsinstelling] haar zorgplicht jegens [x] heeft geschonden en aldus onrechtmatig jegens haar heeft gehandeld.”

Het type onderwijs heeft ook invloed op de reikwijdte van de zorgplicht van onderwijsinstellingen. Een uitspraak van de Rechtbank Gelderland op 4 juli 2018 (Rechtbank Gelderland, 4 juli 2018, ECLI:NL:RBGEL:2018:2950) laat zien dat een stage als verplicht onderdeel van een curriculum van onderwijsinstellingen vraagt dat de juiste omstandigheden voor studenten worden gecreëerd. In dit geval is een opleiding tekortgeschoten doordat studenten niet zonder studievertraging de opleiding konden voltooien vanwege een gebrek aan stageplekken.

“Immers, zoals overwogen is de zorgverplichting van [onderwijsinstelling] niet te kwalificeren als een resultaatsverplichting maar als een inspanningsverplichting. Zoals overwogen gaat de zorgplicht van [onderwijsinstelling] echter wel zo ver dat van haar als redelijk handelende onderwijsinstelling verwacht mag worden dat zij zich maximaal inspant om te voorkomen dat een dergelijk tekort aan stageplaatsen en een daarmee verband houdende studievertraging voor haar studenten ontstaan. Mede gelet op de verplichting de studie zo in te richten dat deze in de nominale duur is af te ronden en de omstandigheid dat stages een wezenlijk deel van het verplichtte curriculum uitmaken, wat bij [onderwijsinstelling], die het studieprogramma immers zelf heeft opgesteld, bekend is, ligt de lat op dat punt hoog.”

“Uit het vorenstaande volgt dat er een tekort aan stageplekken is ontstaan voor de studenten van de [opleiding] en dat dit voor een belangrijk deel zijn oorzaak vindt in van te voren voorzienbare omstandigheden als het ontbreken van een BIG-inbedding, de onbekendheid met de nieuwe opleiding en een ongunstige financiering. De conclusie is dan dat [onderwijsinstelling] niet heeft voldaan aan haar eerder genoemde verplichting om zich er voordat zij de studenten aannam van te vergewissen dat met grote mate van waarschijnlijkheid te verwachten was dat er voor hen voldoende stageplekken beschikbaar waren. Nu het voorzienbare risico op een tekort aan stageplaatsen zich heeft verwezenlijkt betekent dit dat [onderwijsinstelling] in beginsel is tekortgeschoten in de zorgplicht jegens haar studenten zodat zij in beginsel voor de bij hen door het tekort aan stageplaatsen ontstane schade aansprakelijk is.”

Conclusie uit jurisprudentie

Uit bovenstaande jurisprudentie blijkt dat onderwijsinstellingen een inspanningsverplichting hebben. Dit is een voortdurende verplichting. Ook voor studenten geldt een inspanningsplicht. De reikwijdte van zorgplicht wordt beïnvloed door een aantal omstandigheden:

- het type onderwijs (denk aan onderwijsvorm of verplicht onderdeel van curriculum, zoals stage);
- de leeftijd van een student (hoe ouder, hoe meer zelfstandigheid van de student verwacht mag worden);
- persoonlijke omstandigheden van een student (zijn er problemen bekend, dan wordt van de onderwijsinstelling een actievere rol verwacht);
- studievoortgang van de student (als de studievoortgang achterblijft, dan wordt een actievere rol van de onderwijsinstelling verwacht dan als de student nominaal studeert);
- de norm voor een positief studieadvies (hoe hoger de norm, hoe meer eisen aan de zorgplicht worden gesteld, zoals 60 studiepunten in eerste jaar van de studie).
(Juridische zaken Fontys Hogescholen, 2021)

Zorgplicht in de praktijk

De wet en jurisprudentie geven geen expliciete definitie van de zorgplicht van hogescholen en universiteiten. Wel geeft het informatie over welke aspecten onderdeel zijn van de zorgplicht.

Omdat er geen officiële definitie van de zorgplicht van hogescholen en universiteiten bestaat, hebben verschillende onderwijsinstellingen zelf een definitie of kader opgesteld om concrete invulling te geven aan het begrip. In dit laatste hoofdstuk worden een aantal praktijkvoorbeelden uitgelicht van hoe hogescholen en universiteiten meer grip creëren op hun zorgplicht. Tot slot worden een aantal tips gegeven hoe onderwijsinstellingen werk kunnen maken van hun zorgplicht.

Universiteiten van Nederland | Definitie zorgplicht

Met input van verschillende universiteiten heeft Universiteiten van Nederland (hierna: UNL) in maart 2022 een visie op studentenwelzijn opgesteld. In het visiedocument wordt zorgplicht van universiteiten als volgt gedefinieerd:

“De zorgplicht van de universiteiten binnen het brede maatschappelijke vraagstuk van studentenwelzijn is erin gelegen dat de onderwijsomgeving en het onderwijs zodanig zijn ingericht dat deze studentenwelzijn ondersteunen. Universiteiten zijn verantwoordelijk voor het creëren van een open, veilige en inclusieve omgeving die studenten in staat stelt om te floreren in hun academische en persoonlijke ontwikkeling. Bovendien zijn universiteiten verantwoordelijk voor het bieden van begeleiding aan studenten die dat nodig hebben om succesvol in het hoger onderwijs een studie te kunnen starten, volgen en afronden. Studenten kunnen bij aanvang van de studie verschillende startposities hebben, of gedurende hun studententijd een ondersteuningsvraag ontwikkelen. De instellingen spannen zich in om de belemmeringen ten aanzien van de studeerbaarheid zoveel mogelijk weg te nemen. Dit behoort tot de basisvoorzieningen van universiteiten. In uitzonderlijke situaties, zoals de COVID-19 pandemie, kunnen instellingen deze voorzieningen verder opschalen. Op deze manier bieden universiteiten studenten de mogelijkheid om aan hun welzijn te werken; het is de verantwoordelijkheid van de studenten om van deze kansen gebruik te maken.”

In het visiedocument wordt benadrukt dat de zorgplicht van universiteiten ten aanzien van studentenwelzijn om een integrale aanpak vraagt. Drie domeinen staan hierin centraal:

1. het academisch systeem; hieronder valt studievoortgang, intellectuele ontwikkeling en de begeleiding van studenten in het onderwijs;
2. het sociale systeem; dit omvat de interactie tussen studenten onderling, en tussen studenten en medewerkers. Studentenbegeleiding, studieklimaat en sociale veiligheid spelen hierbij een rol;
3. de informatievoorziening; hieronder valt de vindbaarheid van informatie en de toegang tot hulp voor studenten en medewerkers.

De domeinen staan niet los van elkaar, maar zijn verweven.

TU Delft | Definitie zorgplicht

Een van de onderwijsinstellingen die heeft meegedacht aan de visie van UNL is de Technische Universiteit Delft (hierna: TU Delft). De universiteit werkt al een paar jaar aan de concretisering van haar zorgplicht. Een brede dialoog over studentenwelzijn en studentbegeleiding startte in 2019 als gevolg van de toenemende maatschappelijk aandacht voor studentenwelzijn. Vanuit hier is een visie op studentbegeleiding geformuleerd en is de interne begeleidingsketen uitgebreid in kaart gebracht. Verschillende stakeholders zijn hierbij betrokken zoals studenten, docenten, studieadviseurs en integrale veiligheid. Door de coronapandemie is de focus op studentenwelzijn binnen de hele universiteit toegenomen. In de afgelopen vier jaar zijn er meer dan 450 gesprekken gevoerd over studentenwelzijn, begeleiding en ondersteuning van studenten en de zorgplicht, georganiseerd vanuit Onderwijs & en studentenzaken, het beleids- en implementatieteam. Dit heeft geleid tot een breed gedragen definitie en duiding van de zorgplicht van de TU Delft, gebaseerd op het kader van UNL.

TU Delft definieert haar zorgplicht als volgt:

“De zorgplicht van TU Delft is om het onderwijs en de onderwijsomgeving zo in te richten dat ze studentenwelzijn ondersteunen. TU Delft is verantwoordelijk voor het creëren van een open, veilige en inclusieve omgeving die studenten in staat stelt om te floreren in hun academische en persoonlijke ontwikkeling. En verantwoordelijk voor het bieden van begeleiding aan studenten die dat nodig hebben om succesvol een TU Delft studie te kunnen starten, volgen en afronden.”

Ter aanvulling stelt de universiteit:

“TU Delft definieert haar zorgplicht als verantwoordelijkheid om studenten te informeren en begeleiden zoals van een bekwame en redelijk handelende onderwijsinstelling mag worden verwacht. Hierbij worden uiteraard afwegingen van uitvoerbaarheid en betaalbaarheid meegenomen.”

Operationalisering zorgplicht door TU Delft

De volgende stap die de TU Delft heeft gezet is om haar zorgplicht te operationaliseren op basis van de UNL-domeinen; het academisch systeem, het sociale systeem en de informatievoorziening. Het academisch systeem, wordt al gemonitord en beoordeeld door het onderwijskwaliteitszorgsysteem van de universiteit en het landelijke accreditatiestelsel. Voor de operationalisering van de zorgplicht van de andere twee domeinen zijn brede basisvereisten geformuleerd in een Zorgplicht Framework:

Domein Informatievoorziening

- Informatie over studeren aan TU Delft is goed vindbaar, tijdig, helder, correct & inclusief.
- TU Delft communiceert proactief en periodiek over de randvoorwaarden van de studie en over de studievoortgang.

Domein Sociaal systeem

- Studenten krijgen een goede start bij TU Delft.
- TU Delft biedt een inclusieve en sociaal veilige omgeving en een constructief studieklimaat.
- Docenten geven professionele onderwijsbegeleiding.
- Ondersteuners geven professionele studentenbegeleiding en studie ondersteuning.
- De studentenbegeleidingsketen is op orde (op basis van massamaatwerk). De rollen & verantwoordelijkheden binnen studentenbegeleiding zijn helder en voldoende afgebakend en iedereen kent diens rol, voert deze goed uit en respecteert de grenzen daarin.

Iedere basisvereiste is verder uitgewerkt in acties op centraal en facultair niveau. Voor medewerkers maakt dit inzichtelijk op welk vlak de zorgplicht raakt aan hun rol binnen de universiteit. In de notitie Zorgplicht van TU Delft zijn ook een aantal vragen geformuleerd die afdelingen kunnen ondersteunen bij het borgen van voor hun relevante basisvereisten. Lees meer over de aanpak van de TU Delft in de two-pager in de bijlage.

Betrokken partijen bij invulling zorgplicht

Verschillende partijen zijn belangrijk in het uitvoeren van de zorgplicht. Binnen de TU Delft zijn dit bijvoorbeeld studentbegeleiders en docenten, maar ook de afdelingen communicatie en integrale veiligheid.

Onderwijsinstellingen zijn voor de zorg van studenten soms ook afhankelijk van een goed functionerende landelijke zorgketen. TU Delft stelt vast dat haar zorgplicht ophoudt bij het functioneren van externe partijen, zoals de GGZ. Het is wel de verantwoordelijkheid van de universiteit om goed op de hoogte te zijn van relevante externe partijen in de zorgketen en om studenten, indien nodig, te wijzen op deze partijen.

TU Delft wijst ook op de eigen verantwoordelijkheid van studenten, er is sprake van een zekere wederkerigheid: als studenten hun verantwoordelijkheid niet nemen, is het voor TU Delft niet goed mogelijk om haar zorgplicht uit te voeren. De universiteit verwacht van studenten dat zij zich informeren over de (wettelijke, institutionele en opleiding specifieke) eisen, rechten en plichten. Van een student verwacht TU Delft verder dat deze:

- kennisneemt van en zich houdt aan de Code of Conduct van de TU Delft en de daarin genoemde kernwaarden onderschrijft, in woord en gedrag;
- zorgt voor het eigen welzijn en regie voert over eigen studievoortgang en ontwikkeling, bijvoorbeeld door te weten waar informatie over studie en welzijn is te vinden en die te raadplegen;
- indien nodig een hulpvraag stelt en
- het welzijn van anderen – zowel studenten als staf - in acht nemen en een gemeenschap vormen met medestudenten waarin ze elkaar ondersteunen door oog te hebben voor ieders behoeften en door elkaars diversiteit en kwetsbaarheid te omarmen.”

Draagvlak essentieel

Op de TU Delft is drie jaar lang in totaal 1 fte beschikbaar geweest om aan de invulling van zorgplicht en studentbegeleiding te werken. Young Mi Poppema en Stella van der Meulen werkten samen hieraan met als resultaat een notitie en kader Zorgplicht TU Delft. Stella: “De grootste reden dat dit gelukt is, is het commitment die er vanuit het College van Bestuur (hierna: CvB) was, zowel qua belang van het onderwerp als qua vrijmaken van middelen.” Door de coronapandemie was er vanuit de organisatie veel aandacht voor studentenwelzijn en zorgplicht. Volgens Stella en Young Mi is het essentieel dat er zoveel tijd is vrijgemaakt om invulling te geven aan de zorgplicht van de universiteit. Er zijn veel gesprekken gevoerd met verschillende stakeholders. Voor corona was er een werkgroep actief om de visie op studentenbegeleiding te formuleren. Tijdens en na corona kwamen studentenwelzijn en ‘sense of belonging’ en zorgplicht uitoefening daarbij. Zo zijn in een werkgroep eerst verschillende casussen besproken om het grijze gebied te identificeren. Vervolgens hebben Stella en Young Mi de visie van de werkgroep na verschillende feedbackrondes uitgewerkt tot het kader. “Het is belangrijk om minstens met twee personen deze taak op te pakken. Het is een lang proces om in een grote organisatie als de TU Delft tot een breed gedragen begrip van zorgplicht te komen. In je eentje kun je ontmoedigd raken door hoe stroperig het proces kan gaan”, aldus Stella.

In mei 2023 is de definitie en duiding vastgesteld door het CvB. De volgende stap is om, waar nodig, de zorgplicht nader te implementeren en een systeem voor kwaliteitsborging en monitoring TU Delft breed op te zetten. Hier is nog twee jaar voor uitgetrokken. Een onderdeel hiervan is: gesprekken voeren met studieadviseurs en andere studentenbegeleiders over hun rol aan de hand van ‘narrative workshops’. Daarnaast zullen er acties zijn gericht op docenten, bijvoorbeeld door een Interactieve onderzoek theater sessie. Voor een betere informatievoorziening over al het aanbod dat de universiteit heeft voor studenten, is een project gestart gericht op de website en voorlichting van studenten. Vanaf de winter 2023 start er een projectleider om dit te coördineren. “We willen ook graag inzichtelijk maken

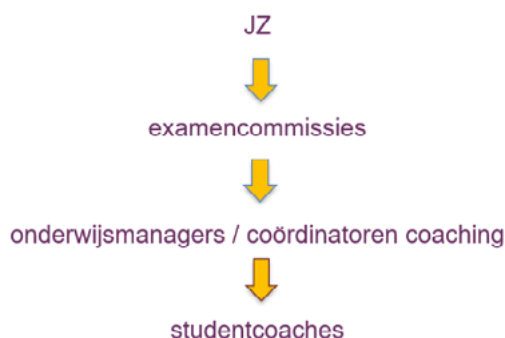
wat deze operationalisering van zorgplicht concreet oplevert. Kwaliteitsindicatoren zullen inzichtelijk maken waar we verbetering zien. Dit kan het draagvlak verder verhogen.”

Fontys Hogescholen | Notitie ‘Juridische kaders van studiebegeleiding’

Team Juridische Zaken binnen Fontys Hogeschool ontvangt regelmatig vragen van docenten en studentbegeleiders over hun zorgplicht jegens studenten. “De zorgplicht in het hoger onderwijs wordt als een redelijk vaag begrip gezien, vooral voor niet-juristen. Dat merk ik met name als ik contact heb met docententeams”, aldus Sjors van der Heiden, jurist binnen de Dienst Onderwijs en Onderzoek. “Op vragen als ‘Hoe vaak moeten we met studenten spreken en waar houdt onze zorgplicht op?’ geeft de WHW of rechter geen antwoord. De invulling van de zorgplicht is afhankelijk van de situatie en er is geen centraal kader voor bijvoorbeeld het aantal uren dat beschikbaar moet zijn voor begeleiding. De zorgplicht is een open norm die zelf ingevuld kan en moet worden door elke hogeschool of universiteit.”

Om meer inzicht te geven in de juridische kaders van studentbegeleiding heeft Juridische Zaken een notitie opgesteld. In de notitie worden relevante wetsartikelen, uitspraken van het College van beroep voor de examens van Fontys Hogeschool en jurisprudentie uitgelicht. De notitie is daarmee ook een informatiebron geweest voor de vorige hoofdstukken in deze handreiking.

De notitie is binnen Fontys Hogeschool onder andere onder de aandacht gebracht via nieuwsbrieven en contact met examencommissies. De examencommissies verspreiden deze notitie vervolgens weer binnen de opleidingen via de coördinatoren coaching en studentcoaches. Dit zijn immers de mensen die concrete invulling aan de zorgplicht moeten geven. De bekendheid van de notitie is wisselend. Sommigen vinden de inhoud nog vaag en vinden nog steeds niet duidelijk wat de zorgplicht nu precies inhoudt. De notitie is een middel om opleidingen de eerste handvatten te bieden. Het is een groeidocument.

Figuur 1: Verspreiding van de notitie binnen Fontys Hogeschool

HAN | Zorgplicht als onderwerp in trainingen studentbegeleiders

Op de Hogeschool Arnhem Nijmegen (hierna: HAN) is zorgplicht een onderwerp dat veel onduidelijkheid schept onder studentbegeleiders. Daarom wordt vanuit de HAN Academie een training geboden over studentbegeleiding. Luus van Dongen geeft als senior studentbegeleider deze trainingen en merkt dat het waardevol is. “Het verschilt per begeleider en academie hoe zorgplicht wordt vormgegeven.” Tijdens de training leert men wat er op de HAN mogelijk is qua ondersteuning en hoe de visie en beleid van de HAN zich vertaalt in het werk van studentbegeleiders. In april 2023 organiseerde de HAN de Dag van de Studentbegeleiding. Luus gaf toen ook een workshop over zorgplicht versus inspanningsverplichting. “De deelnemers hadden de verwachting dat ik hen zou vertellen wat hun zorgplicht is. Hier is geen eenduidig antwoord op te geven omdat het context afhankelijk is. Het is daarom juist zo belangrijk dat we het gesprek met elkaar hierover blijven voeren.” Luus erkent dat studenten ook een inspanningsplicht hebben naar de onderwijsinstelling toe. Ze kwam daarom samen met collega’s op het idee om een document op te stellen waarin de inspanningsplicht van beide kanten naar de praktijk vertaald wordt. Dit is nog in ontwikkeling.

Tips

Tips voor effectieve aanpak zorgplicht voor studenten met inzichten uit de praktijk:

- Binnen hogescholen en universiteiten bestaat er veel onduidelijkheid over de zorgplicht. Een overzicht van de wettelijke kaders en jurisprudentie, zoals in de notitie van Juridische Zaken van Fontys Hogeschool, helpt om meer duidelijkheid te scheppen.
- Meer duidelijkheid creëer je ook door met elkaar het gesprek te voeren over zorgplicht en de rol van studentbegeleiders. Dit kan bijvoorbeeld tijdens jaarlijkse trainingsmomenten voor studentbegeleiders of 'narrative workshops'.
- Verschillende partijen binnen de onderwijsinstelling hebben een rol in de zorgplicht jegens studenten. Het voeren van veel gesprekken met uiteenlopende betrokkenen draagt bij aan een breed gedragen duiding van zorgplicht binnen de instelling.
- Tot een breed gedragen begrip van zorgplicht komen, kan binnen een grote organisatie een langdurig en stroperig proces zijn. Het helpt om met minstens twee personen dit proces te trekken.
- Voor verdere operationalisering van de zorgplicht kunnen basisvereisten en bijbehorende acties geformuleerd worden. Belangrijk is om proceseigenaren aan te wijzen die nadenken over bijvoorbeeld:
 - o Welke basisvereisten zijn wel of niet gerealiseerd en wat is er nodig om deze wel te realiseren?
 - o Wie is primair verantwoordelijk voor specifieke taken?
 - o Hoe wordt de realisatie van de basisvereisten en acties gemonitord?
- Voor de zorg van studenten zijn onderwijsinstellingen ook deels afhankelijk van de externe zorgketen. Het in kaart brengen van relevante externe partijen ondersteunt voor een juiste doorverwijzing waar nodig.

Studenten hebben zelf ook een inspanningsplicht om bijvoorbeeld zich te informeren en hulp te vragen wanneer dit nodig is. Het kan nuttig zijn om de wederkerige inspanningsplicht naar de praktijk te vertalen en wederzijdse verwachtingen samen te vatten in een document. Tegelijkertijd leg je hier niet alles in vast om oog te hebben voor de menselijke maat en flexibiliteit te houden. Eventueel kan aan studenten gevraagd worden om het document bij aanmelding te lezen en symbolisch te ondertekenen.

Referenties

Artikelen, rapporten en documentatie

College voor de Rechten van de Mens (2020). Het recht op onderwijs in het VN-verdrag handicap: Verdiepend advies. Geraadpleegd van <https://publicaties.mensenrechten.nl/publicatie/5f9fac9b1e0fec037359c5ae>

Dopmeijer, J.M., Scheeren, L., van Baar, J., Bremer, B., & Nuijen, J. (2023). Harder, better, faster stronger? Een onderzoek naar risicofactoren en oplossingsrichtingen van prestatiedruk en stress van studenten in het hbo en wo. Trimbos-instituut, ECIO en RIVM.

ECIO (2023). VN-verdrag implementeren & borgen. Geraadpleegd van <https://ecio.nl/vn-verdrag-hoe-implementeer-je-dat-in-je-onderwijsorganisatie/>

ESA Beleid & Implementatie TU Delft (2023). Notitie zorgplicht TU Delft. Interne notitie, TU Delft, mei 2023.

ESA Beleid & Implementatie TU Delft (2023). TU Delft Framework zorgplicht informatievoorziening, sociaal systeem en keten. Interne notitie, TU Delft, maart 2023.

Juridische Zaken Fontys Hogeschool (2021). Juridische kaders bij studiebegeleiding. Interne notitie, Fontys Hogeschool, november 2021.

Kamerbrief OCW, 8 juni 2023, Integrale aanpak sociale veiligheid in hoger onderwijs en wetenschap. Geraadpleegd van https://www.tweedekamer.nl/kamerstukken/brieven_regering/detail?id=2023D24777&did=2023D24777

Scheeren, L. & Schreurs, M. (2023). Jaarrapport studeren met een ondersteuningsbehoefte 2023. Analyse Nationale Studenten Enquête (NSE). ECIO.

Universiteiten van Nederland (2022). Visie op Studentenwelzijn. UNL.

Wetten en verdragen

Verdrag inzake de rechten van personen met een handicap, New York, 13-12-2006 (VN-Verdrag). Geraadpleegd van: [**wetten.nl - Regeling - Verdrag inzake de rechten van personen met een handicap - BWBV0004045 \(overheid.nl\)**](#)

Wet gelijke behandeling

- Kamerstukken II 2013/14, 33992-(R2034), 3.
- Wet gelijke behandeling op grond van handicap of chronische ziekte (2003, 3 april). Geraadpleegd van: [**wetten.nl - Regeling - Wet gelijke behandeling op grond van handicap of chronische ziekte - BWBR0014915 \(overheid.nl\)**](#)
- Wet gelijke behandeling op grond van handicap of chronische ziekte (2003, 3 april). Informatie van het College voor Arbeidszaken over de Wet gelijke behandeling op grond van handicap en chronische ziekte. Geraadpleegd van: https://vng.nl/files/vng/vng/Documenten/Extranet/Marz/CVA/handicap_en_chronisch_zieken.pdf
- Kamerstukken II 2001/02, 28169, 3.

Wet op het hoger onderwijs en wetenschappelijk onderzoek (WHW), artikel 5.12 en 5.23 lid 3d. Geraadpleegd van: [**wetten.nl - Regeling - Wet op het hoger onderwijs en wetenschappelijk onderzoek - BWBR0005682 \(overheid.nl\)**](#)

Jurisprudentie

1. Rechtbank 's-Hertogenbosch, 27 juni 2012, ECLI:NL:RBSHE:2012:BW9260. Geraadpleegd van [**ECLI:NL:RBSHE:2012:BW9260, voorheen LJN BW9260, Rechtbank 's-Hertogenbosch, 237622 - HA ZA 11-1548 \(rechtspraak.nl\)**](#)
2. Gerechtshof Arnhem-Leeuwarden, 22 december 2020, ECLI:NL:GHARL:2020:10680. Geraadpleegd van [**ECLI:NL:GHARL:2020:10680, Gerechtshof Arnhem-Leeuwarden, 200.278.047 \(rechtspraak.nl\)**](#)
3. Rechtbank Overijssel, 6 februari 2019, ECLI:NL:RBOVE:2019:502. Geraadpleegd van [**ECLI:NL:RBOVE:2019:502, Rechtbank Overijssel, C/08/212606 / HA ZA 18-14 \(rechtspraak.nl\)**](#)
4. Rechtbank Gelderland, 4 juli 2018, ECLI:NL:RBGEL:2018:2950. Geraadpleegd van [**ECLI:NL:RBGEL:2018:2950, Rechtbank Gelderland, C/05/316150 / HA ZA 17-77 en C/05/324238 / HA ZA 17-394 \(rechtspraak.nl\)**](#)

Bijlage

Two-pager TU Delft Zorgplicht voor studenten: een gedeelde verantwoordelijkheid

In de Zorgplicht notitie (TU Delft, mei 2023) werken we de aanleiding, inkadering en operationalisering van onze Zorgplicht uit. In deze two-pager staat een korte samenvatting van de duiding van onze zorgplicht, de uitwerking ervan in het Zorgplicht framework en de beoogde implementatie. Deze samenvatting is ter basisinformatie voor ieder die een rol binnen de zorgplicht heeft. (Nadere info bij ESA Beleid & Implementatie, Young Mi Poppema en Stella van der Meulen, Y.M.Poppema@tudelft.nl, S.J.vandermeulen@tudelft.nl).

Definitie TU Delft zorgplicht

De zorgplicht van TU Delft is om onderwijs en onderwijsomgeving zo in te richten dat ze studentenwelzijn ondersteunen. TU Delft is verantwoordelijk voor het creëren van een open, veilige en inclusieve omgeving die studenten in staat stelt om te floreren in hun academische & persoonlijke ontwikkeling. En verantwoordelijk voor het bieden van begeleiding aan studenten die dat nodig hebben om succesvol een TU Delft studie te kunnen starten, volgen en afronden. *(Basis: wettelijke kaders zoals WHW, Wet gelijke behandeling handicap of chronische ziekte en jurisprudentie. Afgeleid van de Visie op Studentenwelzijn van de Universiteiten van Nederland.)*

1. Waarom heeft TU Delft nu de zorgplicht duiding vastgesteld?

Politiek en maatschappij doen een groot appèl op universiteiten als het gaat om studentenwelzijn. Dit komt naar voren in moties in de Tweede Kamer (bijv. over functiebeperking) en ook in het OCW Bestuursakkoord (juli 2022). In dat Bestuursakkoord ligt de nadruk op preventie, vroeg signalering, begeleiding en integraliteit. Daarnaast zijn er noodkreten van studentenorganisaties en zorginstanties zoals RIVM, Trimbos en GGZ. De Corona periode gaf momentum voor een intensieve TU Delft brede dialoog over studentenwelzijn. De toegenomen verwachtingen, ook van studenten, leiden tot druk op de mensen binnen TU Delft die studenten begeleiden. Steeds vaker kwam de vraag naar voren waar de zorgplicht start, wanneer we het goed doen en waar de zorgplicht ophoudt.

2. Wanneer zijn we tevreden over onze zorgplicht uitoefening?

- ✓ Als we een gedeeld beeld hebben van de kwaliteit van informatie en begeleiding en die kunnen waarborgen.
- ✓ Als een ieder die het betreft, weet wat te verwachten als het gaat om zorgplicht.
- ✓ Als een ieder diens rol bij/in zorgplicht kent, goed uitvoert en de grenzen daarin aanhoudt.

3. Wie zijn er betrokken bij de Zorgplicht uitoefening?

- TU Delft als instelling spant zich in om de zorgplicht uit te oefenen zoals verwoord in notitie en het Framework. De uitvoering van de zorgplicht berust bij een scala aan medewerkers, van docent en studieadviseur tot bijvoorbeeld contact service medewerker, integrale veiligheid en studentenpsycholoog.
- Externe zorgketen: er zijn allerlei externe partijen op het gebied van zorg en welzijn bijv. de SGZ, GGZ en Brijder verslavingszorg. Het functioneren hiervan, valt buiten de TU Delft zorgplicht. Wel is TU Delft goed aangehaakt bij relevante externe partijen om studenten waar nodig hierop te wijzen. Er is sprake van een wederkerigheid: als studenten hun verantwoordelijkheid niet nemen, is het voor TU Delft niet goed mogelijk om haar zorgplicht uit te voeren, dit vertaalt zich in onderstaande.
- TU Delft studenten nemen kennis van- en houden zich aan de Code of Conduct, ze onderschrijven genoemde kernwaarden in woord en gedrag. Daarnaast zorgen studenten voor hun welzijn en hebben aandacht voor welzijn van medestudenten en staf. Studenten vormen een studentengemeenschap waarin ze elkaar ondersteunen. Studenten voeren regie over hun ontwikkeling, bijv. door informatie over studie & welzijn te raadplegen en indien nodig een hulpvraag te stellen.

4. Waarover gaat het nu precies?

TU Delft volgt de beschrijving van de Universiteiten van Nederland in 3 zorgplichtdomeinen:

- I. Het academisch systeem: de kwaliteit van onderwijs (met name inhoud en studeerbaarheid); de eindtermen van opleidingen zijn hierbij richtinggevend. Dit wordt afgedekt door het huidige onderwijskwaliteitszorgsysteem.
- II. Informatievoorziening: zorgen voor vindbare & toegankelijke informatie.
- III. Het sociale systeem: de kwaliteit van ondersteuning, studie- en studentenbegeleiding, het studeerklimaat en sociale veiligheid. (Aspecten als veiligheid van bijv. informatie en gebouwen zijn niet meegenomen want deze zijn onderdeel van reguliere bedrijfsvoering en regels daaromtrent.)

Het Zorgplicht Framework beschrijft wat we op domeinen II en III voor ogen hebben:

Domein II: Informatievoorziening

- Info over studeren aan TU Delft is goed vindbaar, tijdig, helder, correct & inclusief.
- TU Delft communiceert proactief en periodiek over de randvoorwaarden van de studie en over de studievoortgang.

Domein III: Sociaal systeem

- Studenten krijgen een goede start bij TU Delft.
- TU Delft biedt een inclusieve en sociaal veilige omgeving en een constructief studieklimaat.
- Docenten geven professionele onderwijsbegeleiding.
- Ondersteuners geven professionele studentenbegeleiding en studie ondersteuning
- De studentenbegeleidingsketen is op orde (op basis van massamaatwerk). De rollen & verantwoordelijkheden binnen studentenbegeleiding zijn helder en voldoende afgebakend en iedereen kent diens rol, voert deze goed uit en respecteert de grenzen daarin.

5. Wat houdt implementatie van de Zorgplicht in de komende tijd?

- ✓ Verbetering van de communicatie aan studenten - over opleidings- en begeleidingsaspecten, het aanbod qua studenten ondersteuning en de mogelijkheden voor ontmoeting en ontspanning - heeft de hoogste prioriteit en wordt als eerste opgepakt.
- ✓ Daarnaast is het belangrijk dat alle betrokken medewerkers op de hoogte zijn van hun rol, dit vraagt om gesprekken met deze medewerkers en communicatie over verantwoordelijkheden en grenzen.
- ✓ We willen verhelderen wat studenten helpt qua houding en gedrag om van hun studietijd een succes te maken en te floreren. In co-creatie met studenten en Integrity office willen we hierover de dialoog opzoeken en concrete voorbeelden hiervoor geven.
- ✓ Zonder kwaliteitsborging van de zorgplicht uitoefening, ontstaan er risico's voor studenten en staf. Daarom wordt er kwaliteitsborging op TU Delft niveau ontwikkeld zodat de informatievoorziening en het sociale systeem op het juiste niveau zijn en blijven. Net als bij het onderwijskwaliteitssysteem, blijven de uitvoerende partijen verantwoordelijk voor goede zorgplicht uitoefening kan Onderwijs & Studentzaken (O&S) centraal zorgen voor facilitering en monitoring.
- ✓ Actuele nieuwe inzichten - bijv. uit het Landelijk Kader Studentenwelzijn (juni 2023) en Onderzoek prestatiedruk van Trimbos/ECIO (mei 2023) - worden vertaald naar aanscherping van onze zorgplichtoefening.
- ✓ Bovenstaande wordt geïnitieerd vanuit O&S door een (tijdelijke) coördinator zorgplicht en studentenbegeleiding.

Colofon

Titel

Zorgplicht van hogescholen en universiteiten | Juridische kaders en praktijkpakken

Uitgave

©2023

Expertisecentrum Inclusief Onderwijs (ECIO)

Met dank aan:

- Young Mi Poppema, Stella van der Meulen (TU Delft)
- Sjors van der Heiden (Fontys Hogeschool)
- Luus van Dongen (HAN)

Auteurs

Ellen van Veen, Rachel Tonies (ECIO)

Vormgeving

MEO

algemeen@ecio.nl | www.ecio.nl

ECIO, Expertisecentrum Inclusief Onderwijs, informeert, adviseert en ondersteunt hogescholen, universiteiten en mbo-scholen bij vraagstukken rondom inclusief onderwijs en studentenwelzijn. Zodat studenten met een extra ondersteuningsvraag met succes hun opleiding kunnen doorlopen en kunnen doorstromen naar een baan die bij hen past. Wij zetten ons, samen met studenten en onderwijsinstellingen, in voor leren zonder belemmering. Voor het creëren van bewustzijn over het belang van inclusief onderwijs, gelijke kansen en het doorbreken van taboes.

ECIO adviseert en helpt onderwijsorganisaties bij:

- beleid ontwikkelen voor inclusief onderwijs
- expertise vergroten rondom ondersteuningsvragen
- kennis vergaren en delen via netwerken en ontmoetingen.

Deze uitgave is op zorgvuldige wijze en naar beste weten samengesteld. Aan de inhoud kunnen geen rechten worden ontleend. Overname van teksten, ideeën en resultaten uit deze publicatie is vrij toegestaan, mits met bronvermelding.

Deze uitgave is mogelijk gemaakt met financiering van het ministerie van OCW.